

ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У ХНМУ – ПРОВІДНИЙ ШЛЯХ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

МАТЕРІАЛИ
ЛII навчально-методичної конференції ХНМУ

Міністерство охорони здоров'я України
Харківський національний медичний університет

**Впровадження
інноваційних технологій організації
навчального процесу у ХНМУ –
провідний шлях підвищення якості
вищої медичної освіти**

**Матеріали
LII навчально-методичної конференції ХНМУ**

м. Харків, 30 січня 2019 року

Харків
ХНМУ
2019

УДК 378.015.31:001.895:61(477.54-25)ХНМУ
В80

Затверджено вченою радою ХНМУ.
Протокол № 1 від 24.01.2019 р.

Редакційна колегія

В.Д. Марковський, Л.В. Фоміна, С.О. Краснікова, Ж.І. Логвінова

В80 Впровадження інноваційних технологій організації навчального процесу у ХНМУ – провідний шлях підвищення якості вищої медичної освіти: матеріали ІІІ навчально-методичної конференції ХНМУ (Харків, 30 січня 2019 р.) / Міністерство охорони здоров'я України, Харк. нац. мед. ун-т. – Харків : ХНМУ, 2019. – Вип. 10. – 144 с.

Матеріали, наведені у збірнику, висвітлюють різноманітні інноваційні технології навчання, як сучасні навчально-педагогічні тренди, що забезпечують ефективність навчально-виховного процесу, доступність до отримання освітніх послуг, а також дають можливість підвищити рівень професійної підготовки та сприяють активізації навчального процесу й покращенню якості освіти.

Збірник розрахований на викладачів вищих медичних закладів.

УДК 378.015.31:001.895:61(477.54-25)ХНМУ

Створення електронних курсів і підручників, комплексів засобів навчання, розроблення педагогічних технологій організації процесу навчання в мережах – усе це є завданнями етапу педагогічного проектування.

У процесі викладання іноземним студентам важливо використати різні технології, зокрема технології дистанційного утворення, наприклад, кейс-технології, коли студент отримує повний комплект навчальних матеріалів з дисципліни (звичайні навчальні посібники, їх електронні версії на CD-ROM та ін.).

Водночас великий обсяг матеріалів, що вивчаються самостійно, вимагає періодичної перевірки рівня розуміння основних моментів навчальних дисциплін. Тому основною частиною процесу управління навчальною діяльністю є самоконтроль цього процесу з тим, щоб переконатися, що необхідні матеріали засвоєно на належному рівні.

Щоб стати лікарем-фахівцем і взагалі повноцінним членом суспільства, треба мати глибокі та міцні знання. Інформація, легко й швидко отримувана за допомогою комп'ютера, – це ще не знання викладача. Інформація, що не стала об'єктом власної діяльності, не завжди є справжнім знанням людини. Справжні знання набуваються під час праці, тоді як комп'ютер – лише інструмент і помічник у цій щоденній праці, в основі якої велике бажання стати фахівцем високого класу.

Народна мудрість стверджує: утворення без виховання – це засіб, позбавлений мети, і навпаки – виховання без утворення – це мета, позбавлена засобів.

Отже, уживаний у навчальному процесі креативний підхід формує в учнів усвідомлену самостійність і творчу діяльність у процесі набуття предметних знань і подальшої професійної діяльності.

Література

1. Чоговадзе Г.Г. Інформація: інформація, общество, человек. – М.: ООО Дата+, 2003. – 135 с.
2. Селевко Г.К. Энциклопедия образовательных технологий: В 2 т. – Т. 2. – М.: НИИ школьных технологий, 2006. – 816 с.

ІНТЕРАКТИВНІ ЛЕКЦІЇ У ВИКЛАДАННІ КЛІНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Лупальцов В. І., Ягнюк А. І., Дехтярук І. А., Кітченко С. С.

На сучасному етапі головним завданням реформування системи охорони здоров'я є покращання якості надання медичних послуг населенню. Вирішення цього завдання безперечно пов'язане з якістю підготовки фахівців медичної галузі. Підвищення рівня професійної підготовки студентів-медиків неможливо без залучення інноваційних та інтерактивних навчальних технологій, що безпосередньо сприяють виробленню в майбутніх лікарів клінічного мислення [1].

Інтерактивне навчання спрямоване на активізацію пізнавальної діяльності шляхом організації спілкування студентів між собою, студентів з викладачем, а суттю інтерактивного навчання є безперервна активна взаємодія студентів. Однак питанню використання сучасних інтерактивних методів, зокрема інтерактивних лекцій, у викладанні клінічних медичних

дисциплін не приділяється достатньої уваги [2]. Такий формат лекції з двобічним зв'язком між суб'єктами викладання дає змогу не тільки забезпечити механічне записування матеріалу чи простого запам'ятовування фактів, але й залучає студентів до активної розумової роботи [3]. Інтерактивна лекція, як і класична академічна, передбачає надання інформації лектором як в усному, так й у візуальному форматі, але з періодичним зміщенням вектора комунікації від викладача до студента та навпаки, що у свою чергу вимагає від усіх учасників постійної активності під час лекції та оброблення інформації [4].

Існує декілька типів інтерактивних лекцій: лекція-візуалізація, лекція-бесіда, проблемна лекція, лекція-дискусія, лекція вдвох, лекція-консультація. Усі вони розрізняються за поданням матеріалу, методами формулювання проблеми та способами комунікації з аудиторією. Лектор не повинен боятися втратити контроль над аудиторією під час інтерактивної лекції, а має повністю контролювати процес навчання та перебіг лекції, рівень взаємодії між ним та слухачами.

Найбільш прийнятним варіантом при викладанні хірургії вважаємо лекцію-візуалізацію. Під час такої лекції для наочної візуалізації застосовуємо фото- та відеоматеріали, таблиці, анімаційні ролики та ін., які виступають як самостійні носії інформації або доповнюють вербальну інформацію лектора. Дуже важливим, на наш погляд, є якість та естетичний графічний дизайн демонстраційного матеріалу, що сприяє сприйняттю візуального ряду та логічному подання інформації.

Перспективним вважаємо формат проблемної лекції. Суттю такої лекції є обговорення викладачем конкретного важливого аспекту, ситуації в діагностиці та лікуванні захворювання або його ускладнень. З урахуванням невеликого загального часу лекції суть проблеми коротко викладається на початку лекції у вигляді фільму або презентації. Причому візуалізація повинна містити достатню інформацію для обговорення та дискусії. Лектор за допомогою питань розпочинає та спрямовує дискусію в потрібне русло, підводить студентів до правильних висновків або узагальнення, у такій спосіб роблячи їх співавторами у вирішенні проблемного завдання.

Введення сучасних інновацій у лекційний матеріал передбачає використання повною мірою демонстраційних й інтерактивних можливостей комп'ютерних технологій, у тому числі мережі Інтернет. Важливим аспектом інноваційних технологій на інтерактивних лекціях з хірургії є демонстрація в електронному вигляді історії тематичного хворого шляхом візуалізації як самого хворого (зокрема, головних проявів хвороби), так і результатів його інструментального обстеження, етапів хірургічного лікування з покроковим їх обговоренням. Це дає лектору змогу без присутності хворого наочно продемонструвати конкретну патологію, що сприяє кращому закріпленню прослуханого матеріалу. Студент може уявити хірургічні аспекти анатомографічного розташування внутрішніх органів, а також доступ для оперативного втручання при патології, що вивчається. Однак забезпечення успішного проведення інтерактивних лекцій вимагає наявності на кафедрі якісного проєкційного обладнання, інтерактивних дошок, високошвидкісного Інтернету, а також електронної бази клінічних випадків.

Таким чином, залучення студентів у процес надання лекційного матеріалу дає їм можливість не тільки взяти участь у дискусії з викладачем з питань, що викликають зацікавленість уже під час самої лекції, але й посилює їхню мотивацію, дає змогу покращити засвоюваність клінічного матеріалу, створює зворотній зв'язок між викладачем та студентами, що в кінцевому результаті підвищує задоволеність усіх учасників навчального процесу.

Література

1. Проніна О.М. Формування клінічного мислення у студентів під час вивчення оперативної хірургії та топографічної анатомії / О.М. Проніна, М.М. Коптев, С.І. Данильченко, А.М. Білич, О.Ю. Половин / Експериментальна і клінічна медицина. – 2014. – № 2 (63). – С. 25–28.

2. Магрламова К. Г. Интерактивные методы и Е-обучение для медицинских студентов в дерматологии/ К. Г.Магрламова / Дерматовенерология. Косметология. Сексопатология. – 2017. – 1–4. – С. 128–131.

3. Горшунова Н.К. Инновационные технологии в подготовке врача в системе непрерывного профессионального образования / Н.К. Горшунова // Фундаментальные исследования. – 2009. – №2. – С. 86–88.

4. Кузнецов М.В. Интерактивная лекция как методическая среда для развития речевых умений в их комбинации / М.В. Кузнецов / Вестник ГГУ, выпуск 8 (100). – 2011. – С. 103–108.

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИВЧЕННЯ ФУНДАМЕНТАЛЬНОЇ КЛІНІЧНОЇ ДИСЦИПЛІНИ – ПАТОМОРФОЛОГІЇ

*Марковський В. Д., Сорокіна І. В., Омельченко О. А.,
Галата Д. І., Калужина О. В.*

Наука й техніка стрімко розвиваються, що має своє віддзеркалення і в підході до реалізації процесу навчання. Лекції вже багато століть є одним із основних видів викладання навчального матеріалу. У багатьох країнах світу проводиться модернізація медичної освіти шляхом введення різноманітних інноваційних технологій [1], що охоплюють абітурієнтів, студентів, а також лікарів-інтернів протягом всього терміну навчання. Інноваційні технології заохочують студентів до вивчення предмета, підвищують рівень їх обізнаності та уміння застосувати свої знання на практиці [2].

Мета – висвітлення шляхів впровадження і використання інноваційних методів у викладанні патоморфології.

Ураховуючи зменшення кількості лекційних годин з патоморфології, необхідно максимально ефективно використовувати цей час. Відтак, окрім навчальних лекцій, що висвітлюють теоретичний матеріал, новітні сучасні методики, класифікації, особливості патоморфозу захворювань, рекомендовано вводити проблемні лекції. Метою останніх є позначення найбільш актуальних патоморфологічних питань, перспективних шляхів їх вирішення. Проблемні питання патоморфології з більш глибоким поданням матеріалу мають бути домінуючим складником лекцій для курсу за вибором "Актуальні проблеми клінічної патоморфології", який є продовженням дисципліни "Патоморфологія" для студентів старших курсів, які зацікавились пред-

ЗМІСТ

Лісовий В.М. МЕДИЧНА ЕЛЕКТРОННА ОСВІТА ЯК СУЧАСНИЙ ІННОВАЦІЙНИЙ НАВЧАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ТРЕНД.....	3
Алексееенко А.П. ВИКЛАДАННЯ ФІЛОСОФІЇ: ВІД КЛАСИЧНОЇ ДО ПОСТКЛАСИЧНОЇ МОДЕЛІ	5
Аль-Газо Н.В., Тарлева А.В. МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ХМАРНИХ СЕРВІСІВ GOOGLE ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	8
Бабак О. Я., Лапшина К. А. ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВІВ АГРЕСИВНОСТІ ТА КОНФЛІКТНОСТІ СЕРЕД СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДИ	9
Баткіна М.В., Полякова А.І. ПЕРЕВАГИ ВИКОРИСТАННЯ МУЗИЧНИХ ВІДЕОКЛІПІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	11
Біловол О.М., Немцова В.Д., Златкіна В.В., Ільченко І.А., Тихонова І.А. КЕЙС-МЕТОДИ ЯК ПЕРСПЕКТИВНИЙ НАПРЯМОК ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКЛАДАННЯ ПРЕДМЕТУ "КЛІНІЧНА ФАРМАКОЛОГІЯ" СТУДЕНТАМ ХНМУ	13
В.В. Бойко, Л.Й. Гончаренко, В.В. Макаров, Д.О. Євтушенко, В.В. Цодіков ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ "ХІРУРГІЯ"	15
В'юн В.В., Тельнова Л.Г., Власенко А.В. ПРО СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ТА СЛУХАЧІВ У ХАРКІВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ	18
Гепенко Л. О. РОЛЬ СВЯТКУВАННЯ ДНЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПИСЕМНОСТІ ТА МОВИ В МІЖКУЛЬТУРНОМУ ВИХОВАННІ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ	20
Гончаренко Л. О. НАВЧАЛЬНА АУДИТОРІЯ ЯК ПРОСТІР ДЛЯ ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА	22
Гончарь М. О., Омельченко О. В., Аленіна І. С., Черненко Л. М. ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИКЛАДАННІ ПЕДІАТРІЇ СТУДЕНТАМ 5-6-ГО КУРСІВ МЕДИЧНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ	25
Григорова І.А., Тихонова Л.В., Тесленко О.О. Єскін О.Р. ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ НЕВРОЛОГІЇ №1	27
Дашук А.М., Пустова Н. О., Добржанська Є. І. ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ДЕРМАТОЛОГІЇ, ВЕНЕРОЛОГІЇ І СНІДУ	30

Котелюх М. Ю., Риндіна Н.Г. РЕАЛІЗАЦІЯ ІДЕЙ ПЕДАГОГІКИ ПАРТНЕРСТВА В РОБОТІ З ІНОЗЕМНИМИ СТУДЕНТАМИ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ	58
Кравчун П.Г., Бабаджан В.Д. ОБ'ЄКТИВІЗОВАНИЙ СТРУКТУРОВАННИЙ КЛІНІЧНИЙ ІСПИТ, ЯК КОМПОНЕНТ ЄДИНОГО ДЕРЖАВНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ У ВИЩОМУ МЕДИЧНОМУ ЗАКЛАДІ	61
Кравчун П.Г., Борзова О.Ю., Риндіна Н.Г., Кожин М.І. ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ В ОРГАНІЗАЦІЮ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА КЛІНІЧНІЙ КАФЕДРІ ТА ЇХ РОЛЬ В ФОРМУВАННІ ОСОБИСТОСТІ СУЧАСНОГО ЛІКАРЯ	63
Кравчун П.Г., Заїкіна Т.С. ВПРОВАДЖЕННЯ МЕТОДИКИ ПРОБЛЕМНОГО НАВЧАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ "ВНУТРІШНЯ МЕДИЦИНА" НА КАФЕДРІ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ №2 І КЛІНІЧНОЇ ІМУНОЛОГІЇ ТА АЛЕРГОЛОГІЇ ІМЕНІ АКАДЕМІКА Л.Т. МАЛОЇ	66
Краснікова С.О., Губарева С.А. ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС	68
І. А. Криворучко, С. М. Тесленко, Н. М. Гончарова, К. А. Прокопенко, М. О. Сикал НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ СУЧАСНИХ ЛІКАРІВ-ХІРУРГІВ	69
Кузьміна І.Ю., Ніколаєва О.В., Шутова Н.А. ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА КАФЕДРІ ПАТОЛОГІЧНОЇ ФІЗІОЛОГІЇ ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	71
Лазуренко В. В., Овчаренко О. Б., Лященко О. А., Каліновська О. І., Граділь О. Г., Олійник А. О. ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ	74
Лупальцов В. І., Вандер К. О., Ягнюк А. І. МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ СТУДЕНТІВ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	75
Лупальцов В. І., Ягнюк А. І., Дехтярук І. А., Кітченко С. С. ІНТЕРАКТИВНІ ЛЕКЦІЇ У ВИКЛАДАННІ КЛІНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН	77
Марковський В. Д., Сорокіна І. В., Омельченко О. А., Галата Д. І., Калужина О. В. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИВЧЕННЯ ФУНДАМЕНТАЛЬНОЇ КЛІНІЧНОЇ ДИСЦИПЛІНИ – ПАТОМОРФОЛОГІЇ	79
Марущенко О.А. РЕЦЕНЗУВАННЯ НАУКОВИХ ДЖЕРЕЛ ЯК МЕТОДИКА "ЗАНУРЕННЯ" СТУДЕНТА У ПРЕДМЕТНЕ ПОЛЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	81
Мозгова Т.П., Лещина І.В., Федорченко С.В., Хаустов М.М., Георгієвська Н.В., Зеленська К.О., Литвиненко В.В. ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ ШЛЯХОМ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	83

Формат А5. Цифровий друк. Ум. друк. арк. 9,0
Зам. № 19-33688.

Редакційно-видавничий відділ
ХНМУ, пр. Науки, 4, м. Харків, 61022
izdatknmurio@gmail.com

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видав-ництв, виготівників і розповсюджувачів видав-
ничої продукції серії ДК № 3242 від 18.07.2008 р.